




# GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

URZĄD GMINY W GAWORZYCACH  
SEKRETARIAT  
W P Ł Y N Ę Ł O

23.06.2016

L.dz. 1725 ..... zał. ....

podpis .....  .....

Warszawa, 17. 06. 2016 r.

DOOŚ-OAII.4210.17.2015.ew.29

## DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 2, art. 127 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. 2016.23 j.t.), dalej *kpa*, oraz art. 71 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2016.353 ze zm.), po rozpatrzeniu odwołań: Stowarzyszenia Samoobrona Ekologiczna Rolników PRONATURA, Klubu Przyrodników, Gminy Gaworzyce reprezentowanej przez Z-cę Wójta - Beatę Taczyńską-Pietruś, Kamili Kuryś, Krystyny Krzemińskiej, od decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 24 lipca 2015 r., znak: WOOŚ.4210.78.2011.PS.50, o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na *budowie zespołu elektrowni wiatrowych Gaworzyce, składającego się z 13 (w wyniku ograniczenia ilości z wnioskowanych 17) elektrowni wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, zlokalizowanych w pobliżu miejscowości Gaworzyce, Grabik, Kłobuczyn, Koźlice,*

**uchylam w całości zaskarżoną decyzję oraz przekazuję sprawę  
do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji.**

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 lipca 2015 r., znak: WOOŚ.4210.78.2011.PS.50, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, dalej RDOŚ we Wrocławiu, określił środowiskowe uwarunkowania dla realizacji przedsięwzięcia polegającego na *budowie zespołu elektrowni wiatrowych Gaworzyce, składającego się z 13 (w wyniku ograniczenia ilości z wnioskowanych 17) elektrowni wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, zlokalizowanych w pobliżu miejscowości Gaworzyce, Grabik, Kłobuczyn, Koźlice.*

Decyzja, o której mowa powyżej, została wydana w trybie art. 104 § 1 *kpa*, a także art. 71 ust. 1, ust. 2 pkt 2, art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 75 ust. 6 oraz art. 82 i 85 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska a oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2016.353), dalej zwaną *ustawą ooś*, w związku z § 3 ust. 1 pkt 6 lit. b i § 3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz.U.2010.213.1397 ze zm.).

Od powyższej decyzji, odwołania w terminie ustawowym wnieśli: Stowarzyszenie Samoobrona Ekologiczna Rolników PRONATURA, Klub Przyrodników, Gmina Gaworzyce reprezentowana przez Z-cę Wójta - Beatę Taczyńską-Pietruś, Kamila Kuryś, Krystyna Krzemińska.

W stosunku do zaskarżonego rozstrzygnięcia skarżący podnieśli następujące zarzuty:

1. Brak właściwej oceny wpływu przedmiotowej inwestycji na ornitofaunę, wykluczającej znaczący negatywny wpływ na tę grupę zwierząt.
2. Brak właściwej analizy w zakresie wpływu przedmiotowej inwestycji na zlokalizowany w bliskim sąsiedztwie Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Dalkowskie oraz Przemkowski Park Krajobrazowy. Nieuwzględnienie przy ocenie wpływu przedmiotowej inwestycji na krajobraz stanowiska Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych wyrażonego w piśmie z dnia 23 czerwca 2015 r., znak: DZPK/Lg.P//6630/293/II/2015/mk.
3. Uchybienie obowiązkowi wnikliwego ustalenia wariantu najkorzystniejszego dla środowiska.
4. Naruszenie Konstytucji RP w zakresie braku zapewnienia ochrony środowiska w związku z realizacją planowanej farmy wiatrowej przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju.
5. Naruszenie art. 156 § 2 *kpa*, poprzez wydanie decyzji z dnia 24 lipca 2015 r. „(...) *bez jednoznacznej i obejmującej wszystkie zagadnienia - podstawy prawnej.*”
6. Naruszenie art. 38a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. 2015.199 j.t.), poprzez nieuwzględnienie ustaleń audytu krajobrazowego woj. dolnośląskiego.
7. Brak przeprowadzenia w toku postępowania rozprawy administracyjnej.
8. Brak obiektywizmu organu wydającego decyzję z dnia 24 lipca 2015 r., stronniczo analizującego zabrany materiał dowodowy, w tym raport ooś.
9. Nieuwzględnienie w toku postępowania badań naukowych potwierdzających szkodliwość elektrowni wiatrowych.
10. W sposób nieuzasadniony społecznie, wykorzystywanie przez organ pierwszej instancji luk w przepisach polskiego prawa, skutkujących brakiem zapewnienia ochrony mieszkańcom gminy Gaworzyce przed szkodliwością elektrowni wiatrowych zlokalizowanych blisko terenów zurbanizowanych.

11. Brak podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie z obrotu prawnego uchwały Nr XXX/180/2010 Rady Gminy Gaworzyce z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla parku elektrowni wiatrowych Gaworzyce, w sytuacji powzięcia informacji o stwierdzeniu przez WSA we Wrocławiu nieważności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego poprzedzającego ww. mpzp.
12. Niepełna analiza w zakresie oddziaływań skumulowanych planowanego przedsięwzięcia i innych inwestycji planowanych na terenie gminy Gaworzyce, w tym m.in. drogi ekspresowej S-3 oraz wydobywania kopaliny ze złoża kruszywa naturalnego „Gostyń”, zlokalizowanego na działce nr ewid. 10/6 obręb Gostyń.
13. Raport ooś oraz decyzja dnia 24 lipca 2015 r. nie zawierają opisu odpowiednich procedur postępowania z odpadami niebezpiecznymi oraz na ewentualność wystąpienia awarii.
14. Raport ooś nie zawiera analizy w zakresie postępu naukowo-technicznego, o którym mowa w art. 143 pkt 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2011 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. 2016.672 j.t.).
15. Naruszenie zasady przezorności oraz prewencji w postępowaniu w sytuacji braku uregulowań w polskim prawodawstwie kwestii związanych z oddziaływaniem turbin wiatrowych, tj. migotaniem cienia oraz ich posadowieniem względem zabudowań mieszkalnych.
16. Niewzięcie pod uwagę przez organ pierwszej instancji w toku postępowania, negatywnej opinii Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu z dnia 27 stycznia 2015 r., znak: ZNS.9011.3.54.2011.JŁ oraz ustaleń zawartych w „*Analizie Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim 2011*” przyjętych przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego uchwałą Nr 2082/IV/12 z dnia 3 kwietnia 2012 r., zalecających minimalne odległości lokalizacji elektrowni wiatrowych o mocy nominalnej powyżej 1000 kW od terenów zabudowanych.
17. Nieprecyzyjność warunków zawartych w sentencji decyzji z dnia 24 lipca 2015 r.
18. Nieuwzględnienie przy wydawaniu decyzji z dnia 24 lipca 2015 r. uwag i wniosków wnoszonych przez mieszkańców gminy Gaworzyce.
19. Brak uzasadnienia dla przyjęcia w obliczeniach propagacji hałasu współczynnika tłumienia przez grunt na poziomie  $G=0,5$ .
20. Brak podstaw dla odmowy dopuszczenia do postępowania stowarzyszenia zwykłego Nasza Gmina Gaworzyce.
21. Brak uzasadnienia w decyzji z dnia 24 lipca 2015 r. dla stwierdzenia, iż oddziaływanie pola elektrycznego i magnetycznego od planowanej farmy wiatrowej w miejscach dostępnych dla ludzi, nie będzie stanowić zagrożenia dla ich życia i zdrowia.

Po przeanalizowaniu akt sprawy ustalono, co następuje.

W toku postępowania odwoławczego od decyzji RDOŚ we Wrocławiu z dnia 24 lipca 2015 r., znak: WOOŚ.4210.78.2011.PS.50, o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na *budowie zespołu elektrowni wiatrowych Gaworzycy, składającego się z 13 (w wyniku ograniczenia ilości z wnioskowanych 17) elektrowni wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, zlokalizowanych w pobliżu miejscowości Gaworzycy, Grabik, Kłobuczyn, Koźlice*, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, dalej GDOŚ, oparł się na materiałach dołączonych przez inwestora do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz stosownych opiniach organów, wnioskach i informacjach przedstawionych przez strony postępowania, a także materiałach zebranych w wyniku procedury związanej z udziałem społeczeństwa, dokonał także analizy i oceny w zakresie wpływu przedmiotowej inwestycji na poszczególne komponenty środowiska, zdrowie i warunki życia ludzi. Dokumentacja została zgromadzona w stopniu wystarczającym do rozpoznania sprawy przez organ drugiej instancji.

Mając na uwadze, że kompetencje orzecznicze organu odwoławczego nie sprowadzają się tylko do kontroli zasadności zarzutów podniesionych w stosunku do decyzji organu pierwszej instancji, lecz do całościowej analizy akt sprawy oraz kontroli merytorycznej rozstrzygnięcia organu pierwszej instancji, organ rozstrzygający w drugiej instancji stwierdził, że zaskarżona decyzja winna zostać uchylona.

Zasadniczą kwestią przesądzającą o konieczności uchylenia ww. decyzji, była nieprawidłowo przeprowadzona inwentaryzacja, a następnie ocena wpływu projektowanych turbin wiatrowych na nietoperze. Pomimo wielokrotnych uzupełnień raportu o oddziaływaniu na środowisko w trakcie trwania postępowania, ich końcowy efekt nie przedstawia właściwie oddziaływania omawianych elektrowni wiatrowych na chiropterofaunę, a zastosowane środki mające rzekomo minimalizować negatywny wpływ siłowni wiatrowych na nietoperze, w postaci wyłączeń niektórych elektrowni w określonym czasie, zostały nieprawidłowo nałożone. Podkreślenia wymaga, iż podczas trwania postępowania organ pierwszej instancji zlecił wykonanie ekspertyzy dotyczącej rozpatrywanej kwestii. Przygotowana przez A. Kepela z Polskiego Towarzystwa Ochrony Przyrody „Salamandra” w listopadzie 2013 r. ekspertyza chiropterologiczna w sposób prawidłowy i wyczerpujący wskazała wszystkie błędy i braki, jakimi charakteryzowała się przedłożona przez inwestora dokumentacja w zakresie oddziaływania na nietoperze. Tutejszy organ wysoko ocenia wypływające z ekspertyzy zalecenia i zgadza się z poczynionymi w niej ustaleniami. Chodzi m.in. o sposób podawania i wyliczenia indeksów aktywności nietoperzy, który musi uwzględniać nie tylko całość zgrupowania chiropterofauny, ale również poszczególne gatunki i grupy gatunków podczas wszystkich kontroli dla każdego z punktów nasłuchowych i odcinków funkcjonalnych transektów. W dokumentacji przedmiotowej sprawy zbrakło informacji

w zakresie, o którym mowa powyżej, a organ pierwszej instancji, zamiast uzupełnić zastrzeżenia i uzyskać wiedzę odnośnie realnego wpływu farmy wiatrowej na chiropterofaunę, do czego zobowiązywał go art. 7 i 77 *kpa*, zdecydował się zastosować działania minimalizujące. Rozwiązanie powyższego problemu poprzez zastosowanie środków minimalizujących należy uznać za nieprawidłowe, sprzeczne dodatkowo z cytowanymi wyżej przepisami *kpa*. Podkreślenia wymaga, iż brakujące wyżej informacje były możliwe do pozyskania, np. poprzez zobowiązanie wnioskodawcy do wykonania dodatkowych badań i analiz. Organ pierwszej instancji, przyznając, iż turbina G16 znajduje się w pobliżu terenu intensywnie wykorzystywanego przez chiropterofaunę przez cały okres jej bytowania za właściwe uznał wyłączenie tej elektrowni „w okresie najwyższej aktywności nietoperzy”, określając ww. termin między 1 maja a 30 września. Organ drugiej instancji ma jednak zasadnicze wątpliwości do tak sformułowanego warunku. Po pierwsze sam powyższy okres czasu wydaje się za krótki, nie zawarto w nim całego kwietnia i pierwszej połowy października, które są również intensywnie wykorzystywane przez chiropterofaunę. Po drugie i zdecydowanie ważniejsze, jeżeli została stwierdzona wysoka aktywność nietoperzy przez cały okres ich bytowania na tym terenie, to wówczas wyłączenia turbiny nie są właściwym środkiem minimalizującym negatywny wpływ takiej elektrowni na chiropterofaunę. Dopuszczalnymi rozwiązaniami w takim wypadku jest odsunięcie turbiny na odległość niepowodującą niebezpieczeństwa dla ww. grupy ssaków, lub całkowita rezygnacja z elektrowni. Podobny błąd popełnił organ pierwszej instancji, określając terminy wyłączeń dwóch kolejnych turbin wiatrowych: G4 i G5. W tym wypadku RDOŚ we Wrocławiu sam stwierdził na stronie 35 swojej decyzji, iż „przy braku danych monitoringowych dla FW Gaworzycy (...) uwzględniając wyniki monitoringu nietoperzy dla sąsiadującej z przedmiotowym przedsięwzięciem FW Radwanice – zalecono okresowe wyłączenia turbin G4 i G5 w okresie od 1 lipca do 10 września”. Podobnie, organ pierwszej instancji nie zadbał o wyjaśnienie wątpliwości i nie wezwał inwestora o wykonanie dodatkowych badań monitoringowych, o którym mowa powyżej, tylko nałożył warunki minimalizujące, polegające na czasowym wyłączaniu dwóch elektrowni, w dodatku w oparciu o wyniki badań z postępowania dla innego przedsięwzięcia, których brak w dokumentacji sprawy. Mając na uwadze powyższe, tutejszy organ nie mógł ocenić prawidłowości zastosowania obowiązku wyłączenia dwóch turbin wiatrowych. W konsekwencji GDOŚ nie miał możliwości oceny, czy termin wyłączenia elektrowni nałożony w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (1 lipiec – 10 wrzesień) został zastosowany prawidłowo. Nie tylko zatem organ pierwszej instancji nie ustalił stanu faktycznego, ale również nie dołączył do materiału dowodowego dokumentów, na które powołał się w wydanym w dniu 24 lipca 2015 r. rozstrzygnięciu (monitoring nietoperzy dla FW Radwanice).

Podsumowując należy uznać, iż organ pierwszej instancji naruszył art. 7 i 77 *kpa* podczas oceny oddziaływania farmy wiatrowej na chiropterofaunę. Mimo dobrze wykonanej ekspertyzy obecnej w aktach sprawy, nie wyjaśnił szczegółowo wszystkich wskazanych w niej prawidłowo błędów i zaniedbań, w zakresie odpowiedniego zastosowania wycień indeksów aktywności nietoperzy czy właściwego przeprowadzenia dodatkowych badań nietoperzy i wyciągnięcia z nich końcowych wniosków w zakresie możliwości wpływu planowanej farmy wiatrowej na chiropterofaunę. Doprowadziło to do braku wiedzy o stanie faktycznym, jeśli chodzi o funkcjonującą lokalnie faunę nietoperzy i wpływ na nią, jaki wywoła rozpatrywana inwestycja. Odpowiedzią na powyższe nie może być zastosowanie środków minimalizujących w postaci wyłączeń części turbin wiatrowych. Ograniczenia pracy elektrowni zostały dobrane nie tylko na podstawie niepełnej wiedzy, ale także niemożliwej do weryfikacji w obrębie zebranego materiału dowodowego i potwierdzenia prawidłowości przyjętych progów. Nie wykluczono zatem negatywnego oddziaływania niniejszego przedsięwzięcia na chiropterofaunę.

Kolejnym istotnym argumentem przemawiającym za uchyleniem decyzji z dnia 24 lipca 2015 r. jest nieprawidłowo dokonana w raporcie oś, w oparciu o nieaktualne dane zawarte w Standardowych Formularzach Danych (SDF), ocena wpływu przedmiotowej inwestycji na obszary specjalnej ochrony ptaków położone w sąsiedztwie planowanej farmy wiatrowej, tj. Stawy Przemkowskie PLB020003, Bory Dolnośląskie PLB020005 oraz Łęgi Odrzańskie PLB020008. Powyższe braki nie pozwalają wykluczyć możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania, w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. 2015.1651 j.t.), przedmiotowej inwestycji na ww. ostoje, w szczególności na obszar specjalnej ochrony ptaków Stawy Przemkowskie PLB020003, położony w bezpośrednim sąsiedztwie planowanej farmy wiatrowej. Jak wynika z analizy materiału dowodowego, zasadniczą część dokumentacji opisująca oddziaływanie na obszary specjalnej ochrony ptaków położone w sąsiedztwie planowanej farmy wiatrowej zawarta jest w uzupełnieniu (aneks nr 2), przesłanym przez wnioskodawcę pismem z dnia 29 maja 2013 r., znak: Sz/9-22-120/MS/004/2013. Podkreślenia jednak wymaga, iż ocena dokonana w tym opracowaniu oparta jest o nieaktualne dane zawarte w SDF-ach dla ww. obszarów chronionych. We wszystkich tych obszarach w momencie wydania decyzji przez organ pierwszej instancji obowiązywały nowe SDF-y, które definiują m.in. przedmioty ochrony poszczególnych obszarów specjalnej ochrony ptaków. Przykładowo w przywołanym powyżej materiale dowodowym przy ocenie wpływu na ostoje Stawy Przemkowskie nie uwzględniono następujących przedmiotów ochrony obszaru:

- 1) płaskonos (*Anas clypeata*) – populacja rozrodcza i przelotna,
- 2) gegawa (*Anser anser*) – populacja rozrodcza,

- 3) gęś zbożowa (*Anser fabalis*) – populacja przelotna,
- 4) głowienka (*Aythya ferina*) – populacja rozrodcza i przelotna,
- 5) czernica (*Aythya fuligula*) – populacja rozrodcza i przelotna,
- 6) łyska (*Fulica atra*) – populacja rozrodcza, przelotna i zimująca,
- 7) rycyk (*Limosa limosa*) – populacja rozrodcza i przelotna,
- 8) wąsatka (*Panurus biarmicus*) – populacja rozrodcza,
- 9) perkoz rdzawoszyi (*Podiceps grisegena*) – populacja rozrodcza,
- 10) zausznik (*Podiceps nigricollis*) – populacja rozrodcza.

W ocenie organu drugiej instancji pominięcie w analizie tak dużej ilości gatunków i ich populacji podważa prawidłowość i szczegółowość dokonanej w aneksie 2 oceny oddziaływania projektowanego przedsięwzięcia na obszar specjalnej ochrony ptaków Stawy Przemkowskie. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego nie można jednoznacznie wykluczyć wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania, w rozumieniu art. 33 ustawy *o ochronie przyrody*, projektowanej farmy wiatrowej Gaworzycy na ww. ostoje, w szczególności na obszar specjalnej ochrony ptaków Stawy Przemkowskie PLB020003. Zaznaczenia przy tym wymaga, iż przy ocenie wpływu przedmiotowego przedsięwzięcia na obszary specjalnej ochrony ptaków RDOŚ we Wrocławiu uchybił dyspozycji art. 7 i 77 *kpa*, poprzez niewezwanie inwestora do uzupełnienia dokumentacji w odniesieniu wpływu elektrowni wiatrowych na nowe przedmioty ochrony ww. obszarów, które pojawiły się w zmienionych w toku postępowania SDF-ach.

Z przeprowadzonej na etapie postępowania odwoławczego analizy materiału dowodowego wynikają również zastrzeżenia tutejszego organu do przeprowadzonej przez RDOŚ we Wrocławiu oceny wpływu przedmiotowej inwestycji na Przemkowski Park Krajobrazowy. W toku prowadzonego postępowania organ pierwszej instancji nie odniósł się do przedłożonego przez strony pisma Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych z dnia 23 czerwca 2015 r., znak: DZPK/Lg.P//6630/293/II/2015/mk. W dokumencie tym zarządzający Przemkowskim Parkiem Krajobrazowym wskazywał, iż na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego planowane elektrownie wiatrowe były opiniowane negatywnie przez Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych, zarówno w kontekście wpływu na park krajobrazowy, jak również na obszar specjalnej ochrony ptaków Stawy Przemkowskie PLB020003. Zarządzający Przemkowskim Parkiem Krajobrazowym podnosił, że lokalizacja rozpatrywanej farmy wiatrowej „na trasie przelotów ptaków, zajęcie gruntów rolnych na znacznej powierzchni, zwiększenie hałasu na powierzchni kilkuset hektarów ma duże znaczenie dla zachowania i utrzymania siedlisk, jak i gatunków ptaków w obrębie obu form ochrony przyrody”. Co więcej, Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych zaznaczył, iż przedmiotowe przedsięwzięcie „negatywnie wpłynie na zachowanie walorów krajobrazowych

stanowiąc dominantę przestrzenną widoczną z obszaru Parku. Lokalizacja elektrowni wiatrowej i stworzenie tym samym czterorzędowej bariery zamykającej trasę przelotów ptaków w kierunku północ – południe na powierzchni kilkuset hektarów, w znaczący sposób zmieni aktualny krajobraz oraz stworzy zagrożenie dla funkcjonowania obszaru Natura 2000”. Końcowo zarządzający parkiem krajobrazowym podkreślił, że podtrzymuje stanowisko, że „(...) realizacja w tym miejscu zespołu elektrowni wiatrowych negatywnie wpłynie zarówno na walory krajobrazowe Przemkowskiego Parku Krajobrazowego, jak i na zachowanie jego zasobów przyrodniczych, w szczególności bioróżnorodności ptaków”. W ocenie organu odwoławczego, przy tak sformułowanych zarzutach pochodzących od kierującego ww. formą ochrony przyrody, brak szczegółowo wykonanej oceny oddziaływania na obszar Przemkowskiego Parku Krajobrazowego (w zakresie zbadania wpływu na walory krajobrazowe tego parku, w tym kwestii dominanty, jaki w stosunku do niego będzie stanowiła procedowana farma, oraz na awifaunę w zakresie stworzenia bariery zamykającej trasę przelotów ptaków w kierunku północ – południe na powierzchni kilkuset hektarów) przez organ pierwszej instancji, jest poważnym zaniedbaniem i stanowi wprost naruszenie art. 66 ust. 1 pkt. 2 ustawy o.o.s. Raport o oddziaływaniu na środowisko oraz liczne uzupełnienia do niego wnoszone w czasie trwania postępowania, stanowiące podstawę do orzekania w omawianej sprawie, nie oceniały w sposób właściwy i szczegółowy możliwego wpływu planowanego przedsięwzięcia na ww. park krajobrazowy. Przede wszystkim należy wskazać, iż posługiwanie się wyłącznie kryterium odległości formy ochrony przyrody od lokalizacji inwestycji nie jest tożsame z jej możliwym oddziaływaniem na dany obszar chroniony. Wpływ nie ogranicza się bowiem do samego miejsca realizacji przedsięwzięcia, ale może wywoływać skutki na znaczne odległości, w szczególności dotyczy to oddziaływania na faunę (np. ptaki czy nietoperze) czy krajobraz. Z drugiej strony negatywny wpływ na każdą formę ochrony przyrody, w tym park krajobrazowy, wywierają nie tylko inwestycje lokalizowane w ich granicach. Także przedsięwzięcia położone w dalszej odległości mogą negatywnie oddziaływać na obszary objęte ochroną, zwłaszcza uwzględniając elementy środowiska wymienione powyżej. W przypadku Przemkowskiego Parku Krajobrazowego dotyczyć to może w szczególności ptaków i krajobrazu, co słusznie podkreślił Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych w cytowanym wyżej piśmie z dnia 23 czerwca 2015 r. W toku prowadzonego postępowania RDOŚ we Wrocławiu nie oszacował w sposób właściwy i szczegółowy oddziaływania projektowanej farmy wiatrowej na krajobraz ww. obszaru chronionego i nie nakazał uzupełnienia raportu o oddziaływaniu na środowisko o ten ważny aspekt. Nie odniósł się także do zastrzeżeń formułowanych przez zarządzający parkiem krajobrazowym Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych, zarówno w zakresie negatywnego wpływu na krajobraz, jak i na pozostałe elementy podlegające ochronie na tym terenie.



Analiza materiału dowodowego wykazała, iż także w stosunku do Obszaru Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Dalkowskie” organ pierwszej instancji nie dopełnił obowiązku właściwej oceny wpływu projektowanej inwestycji na tę formę ochrony przyrody. Zauważyć trzeba, iż odległość elektrowni wiatrowych od ww. obszaru chronionego krajobrazu wynosi zaledwie 1,5 km. W tym miejscu farma wiatrowa jest elementem dominującym w krajobrazie. W takiej sytuacji szczególnej wagi nabiera określenie wpływu procedowanych elektrowni wiatrowych na Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Dalkowskie”, którego głównym przedmiotem ochrony jest właśnie krajobraz. Mimo tak bliskiej odległości od ww. formy ochrony przyrody nie przeprowadzono właściwej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar chronionego krajobrazu. Nie wykonano odpowiednich wizualizacji, mimo że poprzez tak niewielką odległość od terenu chronionego farma wiatrowa będzie dominującym elementem krajobrazu, który podlega ochronie w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Dalkowskie”. Zgromadzona w sprawie dokumentacja i rozstrzygnięcie organu pierwszej instancji nie stanowi zatem podstawy do wyeliminowania szkodliwego wpływu na ochronę krajobrazu obszaru „Wzgórza Dalkowskie”, jaki może wywołać planowane przedsięwzięcie.

Opisany powyżej stan faktyczny wynikający z analizy materiału dowodowego zebranego w przedmiotowej sprawie prowadzi do wniosku, iż RDOŚ we Wrocławiu w toku postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla farmy wiatrowej Gaworzycy nie ocenił prawidłowo oddziaływania tej inwestycji na formy ochrony przyrody położone w jej najbliższym sąsiedztwie, nie wyeliminował wszystkich możliwych zagrożeń dla ww. terenów chronionych i dopuścił do realizacji przedsięwzięcia, które może spowodować znaczące szkody dla tych obszarów. Powyższe stanowi naruszenie dyspozycji art. 7, 77 i 107 *kpa*, w związku z art. 62 ust. 1 pkt. 1 lit. a oraz z art. 66 ust. 1 pkt. 2 *ustawy ooś*.

Biorąc pod uwagę powyższe uchybienia, w zakresie naruszenia przepisów dotyczących oceny wpływu inwestycji na obszary objęte ochroną, w tym tereny wchodzące w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, oraz na przedstawicieli fauny w postaci nietoperzy, które w sposób szczególny są narażone na negatywne oddziaływanie tego typu przedsięwzięć, zasadne jest uchylenie decyzji z dnia 24 lipca 2015 r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia RDOŚ we Wrocławiu. Jak wskazano powyżej, organ pierwszej instancji, wydając zaskarżoną decyzję, naruszył art. 7 i 77 *kpa*, gdyż nie zebrał w sposób wyczerpujący i nie rozpatrzył rzetelnie całego materiału dowodowego. Ponadto z analizy sentencji, jak również uzasadnienia omawianej decyzji wynika, że organ pierwszej instancji przeprowadził ocenę oddziaływania planowanej inwestycji w

oparciu o niepełny materiał dowodowy, czego konsekwencją było wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach obciążonej błędami merytorycznymi.

Przy ponownym rozpatrywaniu sprawy organ pierwszej instancji uwzględni wskazania zawarte w niniejszej decyzji dotyczące oceny wpływu projektowanej farmy wiatrowej Gaworzyce na chiropterofaunę oraz obszary chronione. Badania i analizy chiropterologiczne powinny uwzględniać wszystkie wskazane w ekspertyzie obecnej w aktach sprawy uwagi i wnioski, zwłaszcza związane z wyliczaniem i stosowaniem indeksów aktywności nietoperzy, oraz sposobem wyliczania odległości od struktur krajobrazu najczęściej wykorzystywanych przez chiropterofaunę. Indeksy aktywności nietoperzy winny uwzględniać nie tylko całość zgrupowania chiropterofauny, ale również poszczególne gatunki i grupy gatunków podczas wszystkich kontroli dla każdego z punktów nasłuchowych i odcinków funkcjonalnych transektów. Średnie indeksy aktywności należy wyliczać zgodnie z metodyką przyjętą dla stosowanej skali, podając jednocześnie tę metodykę/wzór. Należy ponownie przeprowadzić całą inwentaryzację chiropterologiczną, obejmującą wszystkie okresy aktywności nietoperzy, w ilości co najmniej 27 kontroli, przy użyciu detektorów szerokopasmowych. Kontrole obejmować muszą liczenia z punktów i transektów, a wyliczając indeksy aktywności nietoperzy należy dokładnie napisać zastosowaną metodologię ich wyliczenia.

Analiza w zakresie krajobrazu musi przedstawiać wpływ, jaki wywoła realizacja rozpatrywanego przedsięwzięcia na ww. element, w tym w szczególności na miejsca, gdzie podlega on ochronie, tj. w ramach Przemkowskiego Parku Krajobrazowego i Obszaru Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Dalkowskie”. Wymaga to przygotowania odpowiednich wizualizacji, inwentaryzacji krajobrazów w zasięgu oddziaływania inwestycji wraz z określeniem ich cech charakterystycznych (przyrodniczych i kulturowo – historycznych). Należy zidentyfikować i przedstawić ciągi i punkty widokowe, ocenić panoramy z punktów widokowych i ich wrażliwość na zmiany po powstaniu farmy wiatrowej. Podsumowaniem musi być dogłębna, oparta o wskazane wyżej badania i analizy, ocena wpływu farmy wiatrowej na krajobraz, jako przedmiot ochrony ww. form ochrony przyrody. Należy także podkreślić, iż ocena oddziaływania na Przemkowski Park Krajobrazowy, którą należy ponownie przeprowadzić, nie może ograniczać się tylko do krajobrazu, ale musi obejmować także wpływ na przyrodę ww. obszaru chronionego, w tym w szczególności na awifaunę, co zasadnie podnosił Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych w cytowanym już wyżej piśmie.

Ponadto szerszej analizie wymaga kwestia oceny sposobu realizacji części z elementów infrastruktury inwestycji, w szczególności linii kablowych, na zajęcie siedlisk przyrodniczych i ewentualną utratę stanowisk gatunków roślin i zwierząt, w szczególności herpetofauny i małych

ssaków. Z zakresu obserwacji i badania wpływu na awifaunę konieczne jest uzupełnienie dokumentacji o istotne dane metodologiczne w tym m.in. w zakresie liczby i czasu przeprowadzenia kontroli nocnych oraz wyjaśnienia, jak dokładnie wyglądał cenzus gatunków rzadkich i średniolicznych. Znajdująca się w aktach sprawy analiza ornitologiczna w sposób dość dokładny omawia wyniki z lat 2008 – 2009, natomiast jedynie incydentalnie odnosi się do obserwacji uzyskanych w latach następnych. Ponadto szerszego wyjaśnienia wymaga kwestia prognozowanej śmiertelności awifauny, gdyż wyjaśnienia obecne w materiale dowodowym nie są w tym zakresie wystarczające (także jeśli chodzi o zasięg stref kolizyjności):

W ocenie GDOŚ przedstawione w niniejszej decyzji naruszenia, którymi dotknięta jest zaskarżona decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, niewątpliwie wskazują na zasadność jej uchylenia i przekazania RDOŚ we Wrocławiu do ponownego rozpatrzenia, na podstawie art. 138 § 2 *kpa*.

Zarzuty wysuwane przez odwołujących organ pierwszej instancji przeanalizuje w trakcie ponownego rozpatrywania sprawy.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna.

Na decyzję można wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania.

z upoważnienia  
Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska  
Zastępcy Generalnego Dyrektora  
Ochrony Środowiska  
Marek Kejs  
Marek Kejs